HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מסורת הש"ם

ג) תוס' דפסחים פ"ו ס"ו, ג) ס"ג והוריון כה, ג) בכורות נ"ב. פסחים סו. לה:, ד) [נדפס יח: וסם פ' רפה וכן בכש"ר ותוס' שם אבן בחוקי זבחים נ"ב: ד"ה ור' יוחנן וכו' מוכח דגמרי רבפ"], ה) מה כ", ו) [שם כח: כט: נח. סו:], ז) [נדה כח. וש"נ], ח) בס"ת: גומרמן, ט) דרבנן לוקה שני מונין מ' מו לא ע) [שם כט: כט: נח. סו:], ז) [נדה כח. וש"נ], ח) בס"ת: גומרמן, ט) דרבנן לוקה שני מונין מ' מו לא כו'. רש"ק, י) [פרשת חזיריע מ' פ"ח],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה סוף סוף לא משמתת סכו. נ"ב לשמר תרלת דנשלמו ימי שניים קודם דנשלמו ימי דאמורים דהכי עכשיו אשלמן שמוטים כו'. (ב) בא"ד וכיון דמנינן לוולד שני לרבנן לא משמתת משחיין:

גליון הש"ם

גמ' קמ"ל דאפשר לפתיחת הקבר בלא דם. מדמני הרשב"ם בתה"ש הוסיף בב"י רס' קלד מנוחר דהי' לו הגי' כאן קמ"ל ולד דנמר לוחנו מפתח טפי פתות ממי' לא נפתח טפי:

מוסף רש"י

פסח הבא בטומאה. שנטמאו ריב לבור בטמא ושנו פסח בטומאה, לא יאכלו ממנו זבים וחבות נדות ויולדות. תוס"ע לאתלי ליה טעמא מתים (בכורות לג.) דגבי טמא נעשה מתיב מיש, מיש מלחה ואין ליבור נמחין, אבל גבי זבה אף ליבור נמחין (פסחים עה: וכעי"ז שם סז:). מחוסר כפורים דזב כזב דמי. הוא הדין לטוהע אלא חד מייהו נקט, מחוסר כפורים כזב דמי לענין קדשים אלא הותר אלא הוסיר ליה כאילו לא נעבל, ואם אכלו מייב כרת אי אמר עד שיביא קינו. שתי פרידין: אם הביא אחת שחרית אוכל בקדשים לערב ויכול להביא האחרת אפי' לאחר זמן; אם הביא חובתו מן הבהמה. אפי' בהמה אחת לעולה יצא אז שתי בהמות עולה ושלמים יצא: ולא אמרו קן. שתי פרידין אלא להקל עליו אבל אם רצה להביא בהמה ביא: מה אתם. כשנכנסתם לברית ולמצות עולה ושלמים כדכתיב וישלח את נערי בני ישראל ויעל: לקינין איתרבי משום להקל כדאמרינן לקמן: לעולת בהמה. אחת לא כל שכן: מיעט קרא כן יעשה והתם לא הוה מנחה: הוי אומר זו עולת העוף דבעולת בהמה עורה לכהנים ואילו בעוף אפי' מוראה ונוצה אסור בהנאה דהא נבלעין במקומן: ז) ורבי אומר ככם כאבותיכם מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא במילה ובטבילה והרצאת דמים רבי לית ליה דר' אליעזר בן יעקב דלמיכל בקדשים מייהי קרבן אלא קסבר לא מייהי אלא לאכשורי נפשיה בקהל שלא מצינו בכל התורה כולה אלא ב' פרידין: והקריבו הכהן אל המזבח שנאמר בנדבת העוף מה ת"ל והלא כבר נאמר והקריב מן התורים: שומע אני. שלא יפחות משנים דמיעוט תורים שנים: חובה מיהא לא אשכחן. דאתיא פרידה אחת והני דגר חובה ניתנו: בדמיך. בדם פסח דם מילה: טבילה מגלן. דכתיב ויקח משה את הדם ויזרוק על העם היינו הזאה ונמרינ דאין הזאה בלא טבילה (דגמירי) דהכי כתיב והזה הטהרו על הטמא ביום השלישי וביום השביעי וכבס בגדיו: לדורותיכם השביעי דבכם בגדיו: לדורותיכם כתיב דאפילו לדורותיכם

ח) ע"ש שיך לקף מ ע"ש

בטומאה מה לי א"ר יהודה. מי אית ליה מלאת לשני לענין ימי טוהר יא: [ז] לא קאמר ר"י אלא לענין קרבן. הוא דלית ליה מלאת לשני הואיל וכמוך זמן קרבן ראשון נולד: אכל לענין טומאה וטהרה. מונה לעצמו לבד אותן של ראשון ונקלקין ימי הטומאה על שמו ומסולקין ממלאת של ראשון: [ח] ומיפסקא טומאה דשני. אם ימי טוהר של ראשון וממלא ימי טוהר דראשון ח"ש דלא מלינן ליה לר' יהודה דהוה עיקר והדר מני שמונים יא: ימים ימי טוהר לשני: או דלמא חומרא אית ליה. נלפסוקי לקרבנות יב: ויהיו ימי טומאה וימי טהרה לשני משעת לידתה והילך ומעובכם לאכול בקדשים עד מלאת ימי טומאה וטהרה אבל קולא לית ליה להיות ימי הטומאה נקלקין על שמו דשני להיות גומרין[י] השלמה לראשון תחתיהן דהא מילתא קולא היא להאריך טוהר דמיה וקולא לית ליה והא ליכא למימר דליהוי שני בטל לגמרי ממורת מלאת דהא נמי קולא היא דהא [יא] אם כן מכשרת לאכול בטבולת יום בקדשים ועל כרחך בעית למיתב ימי טוהר לשני הלכך אי יהבת לראשון השלמת ימי טוהר קולא היא: שוחטין. את הפסח וזורקים עליה ביום ארבעים לזכר. קס"ד ביום מ' דימי טוהר דזכר: והוינן בה עד כאן עמאה היא. דמסתמא כפרה [יב]: אמר רב חסדא הא מני ר' יהודה היא דאמר ולד שני כמאן דליתיה דמי. ומוקים הא מתניתא ביולדת תמומים היום אחד ושני למחר דמי' דשני הוי מ"ל לראשון והיום ראויה להביא קרבנה על הראשון ואשמועינן דשוחטין עליה [יג] ואפי' ממוסרת כפרה ולאחר שחיטת הפסח תביא כפרתה [יד] ותאכל לערב הפסח אלמא ולד שני כמאן דליתיה להיות מעכב עליה שתהא מונה לו וישכחו ימי טוהר שלה עד למחר: ואי אמרת בטומאה סבירא ליה לר' יהודה כמאן דליתיה דמי. לגרוס ימי טומאה אלו [טו] השלמה לימי טוהר של ראשון היכי שחטינן לאוכלא דשני גרס להאריך מגיע אלמה שהולך השני גרס להאריך ימי טוהר של ראשון יום אחד שהרי שמיני לראשון הוא שביעי לשני וימי טומאתו הוא והספיק מעיינו של ראשון וצריכה להשלימו ועד יום מ' ושניים לראשון אינה רואה להביא כפרתה אלא [טז] דמי ועולין ימי טומאה וטהרה [יח] שלו לעניין ימי טוהר של ראשון: נעוצה אימא לך כו'. והיא בריתא אלו בולד שני מיתוקמא [יט] אלא בכל ולדות דעלמא ודקשיא לך הא לאוכלא עמי מחוסרת כפורים היא בפסח הבא בטומאה עסקינן דעמאה רוב הקהל ואיתתרלי טומאה לגביה: לא יאכלו ממנו כו'. דכי איתתרלי טומאה בלבור לגבי טומאת מת איתתרלי דכתיב (במדבר ט) איש כי יהיה טמא לנפש וגו' ועלה דרשינן (פסחים דף סו:) איש נדחה לפסח שני ואין לבור נדחין אלא עושין בטומאה: לא יאכלו בדולת עבנו. דלא פסקו מזיבה או פסקו ולא סברו ז' ולא עבנו אבל יולדת ביום ארבעים היא עבלה בשמיני לנידתה: א"ה. אמתי נקט יום מ' לזכר או שמוטים לנקבה משמיני לנידתה נמי חזיא: [כ] ביום מ' נמי לא חזיא. אפי' לאוכלא דהא איתתרלי לכרוף ד"ל וקס"ל מחוסר כפורים דזב כזב דמי ואינו אוכל בפסח הבא בטומאה: הא דרבא בשחיטת קדשים בתמיתא פ"ב (זבחים יח:): אמר רב אשי רבא. לא מתרץ לה [כא] ביום מ' דימי טוהר כלל אלא הכי מוקים לה ביולדת ביום מ' להריונה וילדה זכר שוחטין עליה בו ביום ור' ישמעאל היא דאמר בפרק המפלת תחיכה (נדה ל.) בריית נקבה לפ"א: יבשאה. בלא דם: הקבר. רחם: [כב] יכול בין לרופין. כגון אלא הפילה בינתיים: בין מפוזרין. כגון אם הפילה לסוף ט"ד יכול יפסיקו לה [כג] טומאתה הנפל ושלימו לה ששים יום של טהרה לנידה הראשונה לבד מימי טומאתה הנפל המפסיקין בינתיים: תלמוד לומר יום מה יום פונו לרופא. אם טמא טמא ואם טהור טהור אף ששים יום [כד] כולם לרופים לטהרה: מי אית לה מפוזרין. הא מוולד שני מגיע ולא משלמו ימי טוהר דראשון אלא אחר אחרון הולכין הלכך לא משכחת להו מפוזרין לעולם: אלא לאו ר' יהודה היא. דאית ליה ימי טוהר דראשון [כה] דלדידיה ראשון עיקר לענין קרבן ואשמועי' הכא דלענין טומאה וטהרה לית ליה ימי טוהר דראשון דל"ל לא משכחת לה טהורין לרופין אלא משני מגיע [כו] וס"מ חומרא בעלמא אית ליה במתני' לאפוקי קרבנות ולענין קרבן לחודיה הוא דמני לראשון אבל לגבי טומאה להשלים ימי טוהר לראשון למנותן מפוזרין לית ליה [כז] דקולא היא דהדר בעיא למיתב ימי טוהר לשני: נעוצה רבנן היא. וה"ד מפוזרין ביולדת זכר בתוך שמונים של נקבה שימי טוהר של זכר כלין קודם לשמונים דנקבה דאמרה ובכה"ג דימי טוהר של שני כלין קודם לימי טוהר דראשון לית להו לרבנן דמוולד שני לימנו ובעיא לאשלומי ימי טוהר דראשון ואתא קרא לאשמועינן דלא משלימין לנבחר פ' לידה דאמרה אמרה אלא לאכשורי נפשיה בקהל שלא מצינו בכל התורה כולה אלא ב' פרידין: והקריבו הכהן אל המזבח שנאמר בנדבת העוף מה ת"ל והלא כבר נאמר והקריב מן התורים: שומע אני. שלא יפחות משנים דמיעוט תורים שנים: חובה מיהא לא אשכחן. דאתיא פרידה אחת והני דגר חובה ניתנו: בדמיך. בדם פסח דם מילה: טבילה מגלן. דכתיב ויקח משה את הדם ויזרוק על העם היינו הזאה ונמרינ דאין הזאה בלא טבילה (דגמירי) דהכי כתיב והזה הטהרו על הטמא ביום השלישי וביום השביעי וכבס בגדיו: לדורותיכם השביעי דבכם בגדיו: לדורותיכם כתיב דאפילו לדורותיכם

בטומאה מה לי א"ר יהודה מי אמרינן עד כאן לא [ט] קא"ל ר' יהודה ולד שני כמאן דליתיה דמי אלא לענין קרבן כיון דלא יצאה [י] שעה שראויה להקריב בה קרבן הואיל וכן ולד שני כמאן דליתיה דמי [יא] אבל לענין טומאה וטהרה אימא סבירא ליה כמאן דאיתיה דמי ומפסקא טומאה דשני וממלא יומי טהרה דראשון והדר מונה יומי טהרה לשני [יב] או דלמא לרבי יהודה חומרא הוא דאית ליה אבל הכא קולא הוא וקולא לית ליה אמר רב הונא מסורא ת"ש

ביום מ' ליצירת זכר. אף שאין יכולין לידע יום ארבעים ליולדה דהלא שכבת זרע שוהה לקלוט פעמים עד שלשה ימים ומיהו שמואל היה בקי כדאמרינן פרק המפלת (נדה כה:) שאני שמואל דרב גוריה:

קא משמע לן. פירוש אפשר לפתיחת הקבר בלא דם והכי פסיק בשאלתות דרב אחאי [יא] מהאי דהכא מדשוחטין וזורקין:

מכלל

[ט] יולדת [א] שוחטין וזורקין עליה ביום מ' לזכר וביום שמונים לנקבה [ב] [ג] עד כאן טמאה היא ואמר רב חסדא הא [ד] מני ר' יהודה הוא דאמר ולד שני כמאן דליתיה דמי [ה] ואי אמרת בטומאה ס"ל לר' יהודה ולד שני כמאן דאיתיה דמי היכי שחטינן עליה ביום מ' לארותא נמי לא מציא אכלה אלא לאו ש"מ לטהרה ולטומאה [ו] ס"ל לרבי יהודה ולד שני כמאן דליתיה דמי לעולם אימא לך לטומאה ולטהרה סבירא ליה לרבי יהודה דולד שני כמאן דאיתיה דמי [ז] וכי תניא ההיא בפסח הבא בטומאה ומי אכלה והתנן [ח] פסח הבא בטומאה לא יאכלו ממנו זבים וזבות נדות ויולדות ההיא [ט] לא אכלי כי לא טבילן כי תניא ההיא דשוחטין וזורקין עליה דהא טבלה א"ה משמיני דיליה הוא דחזיא משמיני לא חזיא [יא] קסבר טבול יום דזב כזב דמי אי הכי ביום מ' נמי לא חזיא [יב] לאי ביום מ' חזיא [יג] דקסבר מחוסר כפורים דזב לאו כזב דמי ולרבא [יד] דאמר מחוסר כפורים דזב כזב דמי הא [טו] מתנייתא היכי מתרץ לה אמר רב אשי רבא [יז] מתרץ לה ביום מ' ליצירת זכר וביום שמונים ליצירת נקבה ור' ישמעאל היא [יח] דאמר לזכר מ' ואחד לנקבה שמונים ואחד [יט] סוף סוף תיפוק לי דטמאה היא משום נדה בלידה יבישתא [כ] אי הכי מאי למימרא מהו דתימא [כא] אי אפשר לפתיחת הקבר בלא דם [כב] קמ"ל [כג] דאפשר לפתיחת הקבר בלא דם א"ר שמעיה ת"ש [1] ששים [כד] יכול בין רצופין בין מפוזרין ת"ל יום מה יום [כה] רצופין אף ששים כולן רצופין מני [כו] אלימא רבנן מי אית לרבנן מפוזרין אלא לאו רבי יהודה היא ומדקא יהיב לה ששים רצופים בהדי הדדי ש"מ חומרא אית ליה לר' יהודה קולא לית ליה לא [כז] לעולם רבנן היא והכא במאי עסקינן [כח] ליולדת זכר מתוך שמונים של נקבה סוף סוף שלמין יומי דקדמאה ועד [כט] כאן דבתראה לא שלמין דהא רבנן [ל]ולד שני מנו אלא משכחת לה לרבנן ביולדת תאומים נקבה קדמייתא וזכר בתראה וכגון דילידתיה לזכר בתראה בעשרים ליומי טהרה דבעיא מינקט ליה שבעה יומי טומאה דלידה [לא] תאומים נקבה וה"ק יכול היכא דילדה תאומים נקבה מעיקרא וזכר לבסוף תפסיק טומאה דלידה במציעי ונימני לה ששה וששים מפוזרין ת"ל יום מה יום כולו רצופין אף ששים כולם רצופין אמר אביי ת"ש [2] שלשים יכול בין רצופין בין מפוזרין ת"ל יום מה יום כולו רצופין אף שלשים רצופין מני הא אלימא רבנן ומי אית להו לרבנן מפוזרין

עין משפט נר מצוה

בח א מי' פ"ש מהל' מאוסרי מאכלות ה' ו וכ"ל ד' ה' ד' ד' ד